

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.023.01.2021

Pan
Marceli Piekarek
Wójt Gminy Moszczenica
Urząd Gminy w Moszczenicy
ul. Kosowska 1
97-310 Moszczenica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Moszczenicy ¹ , ul. Kosowska 1, 97-310 Moszczenica.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marceli Piekarek, Wójt Gminy Moszczenica ² od dnia 13 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków realizacji zadań oświatowych.2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 19 listopada 2021 r. oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Stanisław Wlazło, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/156/2021 z 17 września 2021 r.

(akta kontroli str. 1-17)

¹ Dalej także: Urząd, Gmina

² Dalej także: Wójt.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina zapewniła warunki do realizacji zadań oświatowych. Realizowano wszystkie obowiązkowe zadania oświatowe. Rzetelnie weryfikowano dane wprowadzone przez dyrektorów szkół do Systemu Informacji Oświatowej⁵. Zapewniono dzieciom w wieku przedszkolnym możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego.

Na realizację zadań oświatowych Gmina przeznaczyła wszystkie środki otrzymane z budżetu państwa. Ze środków własnych Gmina wydatkowała na zadania oświatowe corocznie od 4.894,9 tys. zł do 6.080,3 tys. zł, tj. od 28,4% do 30,4% wydatków na oświatę ogółem. Prawidłowo wykorzystano środki otrzymane z budżetu państwa i innych źródeł na realizację zadań oświatowych. Dane zawarte w sprawozdaniach budżetowych były zgodne z ewidencją księgową.

Wójt w latach 2017 – 2020, wbrew obowiązkowi określonymu w art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁶, nie przekazywał Radzie Gminy w terminie do dnia 31 października informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny. Ponadto, Gmina w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 października 2021 r. przekazywała dla Szkoły Podstawowej w Rękoraju dotację miesięczną w wysokości obliczonej na podstawie § 2 uchwały Nr L/419/18 Rady Gminy Moszczenica⁷, tj. stanowiącej iloczyn faktycznej liczby uczniów tej szkoły oraz kwoty 1 051,8 zł., w sytuacji gdy dotacja w zwiększonej wysokości, obowiązywała jedynie w okresie od dnia 1 maja 2018 r. do 31 marca 2019 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków realizacji zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w Gminie Moszczenica nie została powołana rada oświatowa.

Przewodniczący Rady Gminy Moszczenica wyjaśnił, że Rada Gminy nie uznała potrzeby skorzystania z uprawnień określonych w art. 78 ustawy Prawo oświatowe i nie powołała rady oświatowej działającej przy tym organie. Wskazał też, że do Rady Gminy nie wpłynęły wnioski, jak również nie zgłoszono sugestii o powołanie rady oświatowej.

(akta kontroli str. 43-44)

1.2. Wójt Gminy, przekazał Radzie Gminy informację o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy za rok szkolny 2020/2021, w terminie określonym w art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, tj. dniu 28 października 2021 r. Informacja zawierała dane, o których mowa w art. 11 ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy Prawo oświatowe.

W latach 2017 – 2020, Wójt Gminy nie przekazywał Radzie Gminy informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy za poprzedni rok szkolny. Powyższe zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej „SIO”.

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 1082, zwana dalej również „ustawa Prawo oświatowe”.

⁷ z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla publicznych szkół, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

(akta kontroli str. 45-60)

1.3. W okresie objętym kontrolą Gmina Moszczenica w ramach realizacji zadań oświatowych była organem prowadzącym dla pięciu szkół podstawowych i dwóch gimnazjów (do 31 sierpnia 2019 r.).

(akta kontroli str. 136-146)

1.4. W okresie objętym kontrolą Gmina nie realizowała dodatkowych zadań oświatowych, niebędących jej zadaniami własnymi.

(akta kontroli str. 2127-2136)

1.5. W latach 2017 – 2019 Gmina Moszczenica była organem rejestrującym dla czterech przedszkoli niepublicznych⁹, jednego punktu przedszkolnego, jednej publicznej szkoły podstawowej i jednego publicznego gimnazjum (do 31 sierpnia 2019 r.)¹⁰. W 2020 r. Gmina była organem rejestrującym dla czterech przedszkoli niepublicznych, jednego punktu przedszkolnego oraz jednej publicznej szkoły podstawowej, natomiast w 2021 r. (według stanu na 30 września) - dla pięciu przedszkoli niepublicznych¹¹, jednego punktu przedszkolnego oraz jednej publicznej szkoły podstawowej.

(akta kontroli str. 147-188)

1.6. W roku kalendarzowym 2017 r. średnia liczba uczniów w szkołach, dla których Gmina Moszczenica była organem prowadzącym wyniosła: 984,68 w szkołach podstawowych i 321,67 w gimnazjach, z kolei średnia liczba uczniów w oddziałach tych szkół wyniosła odpowiednio 17,62 i 23,53. W roku kalendarzowym 2018 średnia liczba uczniów w szkołach podstawowych wynosiła 1 091,35, a w gimnazjach 212,33, natomiast średnia liczba uczniów w oddziałach odpowiednio 17,37 i 27,68. W 2019 r. średnia liczba uczniów wynosiła 1 167,62 w szkołach podstawowych i 127 w gimnazjach (średnia liczba uczniów w oddziałach w tym samym okresie wynosiła odpowiednio 18,15 i 25,40). W roku kalendarzowym 2020 średnia liczba uczniów w szkołach podstawowych wyniosła 1 152,68, a w oddziale 18,49. Według stanu na dzień 30 września 2021 r. średnia liczba uczniów w szkołach podstawowych i średnia liczba uczniów w oddziale wyniosła odpowiednio 1 140,07 i 18,39.

(akta kontroli str. 136)

1.7. W każdym roku kalendarzowym okresu objętego kontrolą w szkołach prowadzonych przez Gminę zatrudnionych było (w przeliczeniu na etaty) 135,08 nauczycieli w 2017 r., 137,06 w 2018 r., 140,79 w 2019 r., 131,98 w 2020 r. i 128,65 w 2021 r. (do 30 września). Liczba uczniów przypadających średnio na jednego nauczyciela pozostawała na zbliżonym poziomie i wynosiła w tym okresie odpowiednio: 9,67, 9,53, 9,20, 8,73 i 8,86. W okresie objętym kontrolą, największy udział wśród ogólnej liczby zatrudnionych nauczycieli stanowili nauczyciele dyplomowani (od 76% do 78,9%), a najmniejszy nauczyciele stażyści (od 1% do 3,7%).

(akta kontroli str. 189)

1.8. W roku szkolnym 2020/2021 i 2021/2022 w szkołach prowadzonych przez Gminę Moszczenica nie brakowało nauczycieli wykwalifikowanych w konkretnych specjalnościach.

(akta kontroli str. 2127-2136)

⁹ Przedszkola niepubliczne prowadzone były przez osoby fizyczne

¹⁰ Szkoła podstawowa i gimnazjum oraz punkt przedszkolny prowadzone były przez stowarzyszenie.

¹¹ Jedno przedszkole zostało wpisane do ewidencji szkół i placówek niepublicznych w dniu 28 września 2021 r. (rozpoczęcie działalności w dniu 4 października 2021 r.)

1.9. W latach 2017 – 2018 dane w bazach danych oświatowych były aktualizowane według stanu na dzień 31 marca, 10 września i 30 września, na podstawie zestawień zbiorczych przygotowanych przez placówki oświatowe z Gminy Moszczenica i następnie przekazywane do Kuratorium Oświaty w Łodzi. Od 2019 r. podmioty zobowiązane do przekazywania danych do zbioru danych szkoły lub placówki oświatowej, zbioru danych nauczyciela i danych ucznia przekazywały je do bazy SIO w terminie określonym w art. 30 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹², tj. w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana stanu faktycznego.

W latach 2019 – 2020 Gmina potwierdzała prawdziwość danych zawartych w zestawieniach zawierających dane dotyczące liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli sporządzonych w oparciu o dane zgromadzone w bazie danych SIO, na podstawie oświadczeń składanych przez dyrektorów szkół, przedszkoli niepublicznych i innych niepublicznych form wychowania przedszkolnego z terenu Gminy Moszczenica.

W 2020 r. termin zweryfikowania i potwierdzenia prawdziwości danych według stanu na 30 września 2019 r., o którym mowa w art. 50 ust. 3 ww. ustawy, tj. 15 stycznia 2020 r., został przedłużony do dnia 22 stycznia 2020 r.¹³ Dyrektorzy placówek złożyli stosowne oświadczenia w dniu 14 stycznia 2020 r. Potwierdzenia prawdziwości danych dokonano w formie elektronicznej w dniu 21 stycznia 2020 r. W 2021 r. termin zweryfikowania i potwierdzenia danych według stanu na dzień 30 września 2020 r. określono na dzień 20 stycznia 2021 r.¹⁴ Stosowne oświadczenia od dyrektorów placówek oświatowych wpłynęły w dniu 12 stycznia 2021 r. Gmina potwierdziła prawdziwość danych w dniu 18 stycznia 2021 r.

W Gminie brak było możliwości porównania danych wprowadzonych do SIO według stanu na 30 września 2020 r. z danymi wynikającymi z arkuszy organizacyjnych szkół, ze względu na sporządzanie przez dyrektorów szkół tych arkuszy w kwietniu 2020 r. i zatwierdzenie ich przez organ prowadzący w dniu 29 maja 2020 r. Sprządzone przez dyrektorów szkół aneksy do arkuszy organizacyjnych nie obejmowały stanu na dzień 30 września 2020 r.

(akta kontroli str. 190-355, 2191-2193)

1.10. W okresie objętym kontrolą, w szkołach prowadzonych przez Gminę organizowane były dodatkowe zajęcia edukacyjne, które obejmowały gimnastykę korekcyjną, reedukację, logopedię, zajęcia rewalidacyjne, orientacji przestrzennej i poruszania się, zajęcia socjoterapeutyczne, świetlicę szkolną, koła zainteresowań, język obcy oraz szkolne koła sportowe. Największa średnia tygodniowa liczba godzin dotyczyła zajęć świetlicy szkolnej, zajęć reedukacji oraz kół zainteresowań. Średnia tygodniowa liczba godzin w przypadku zajęć świetlicy szkolnej wyniosła w latach 2017-2021 (do 30 września) odpowiednio 232,46, 252,3, 271,7, 271,8 i 267,18, zaś objętych zostało nimi średnio 569,3; 568, 600, 553 i 547 uczniów. W przypadku reedukacji, średnia tygodniowa liczba godzin w tym samym okresie czasu wyniosła odpowiednio 156,16 (objęto nią 561 uczniów), 147,4 (objętych zostało nią 680,3 uczniów), 142,63 (615,3 uczniów), 121,33 (547,6 uczniów) oraz 212,22 (516 uczniów). Średnia tygodniowa liczba godzin w ramach zajęć kół zainteresowań w latach 2017-2021 (do 30 września) wyniosła odpowiednio 41 (objęto nimi średnio 270,3 uczniów), 50,94 (liczba uczniów 348,3), 56,95 (dla 455,1 uczniów), 49,03 (dla 319 uczniów) i 41,9 (dla 279 uczniów).

¹² Dz.U. z 2021 r. poz. 584

¹³ Pismo Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 15 stycznia 2020 r., znak: DWST-WSST-356.2813.2020.BK.

¹⁴ Pismo z dnia 13 stycznia 2021 r., znak: DWST-WSST-356.2821.2021.BK.

Źródłami finansowania dodatkowych zajęć edukacyjnych były subwencja oraz środki własne Gminy, w przypadku kół zainteresowań dodatkowo środki unijne, natomiast zajęcia z języka obcego (poza obowiązkowymi) finansowane były wyłącznie ze środków własnych Gminy.

(akta kontroli str. 363-366)

1.11. W roku szkolnym 2018/2019 w szkołach prowadzonych przez Gminę do egzaminu po ósmej klasie przystąpiło 116 uczniów, z tego dwóch uzyskało wynik 100%, 61 w przedziale 99%-50%, a 53 poniżej 50%. Spośród 145 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu po ósmej klasie w roku szkolnym 2019/2020, dwóch uzyskało wynik 100%, 90 w przedziale 99%-50% i 53 poniżej 50%. W roku szkolnym 2020/2021 do egzaminów przystąpiło 89 uczniów, z tego trzech uzyskało wynik 100%, 52 w przedziale 99%-50% i 34 poniżej 50%.

(akta kontroli str. 367)

1.12. W okresie objętym kontrolą, w szkołach prowadzonych przez Gminę Moszczenica byli finaliści i/lub laureaci olimpiad naukowych w jednej szkole podstawowej i jednym gimnazjum. W Szkole Podstawowej im. św. Stanisława Kostki w Moszczenicy, w roku szkolnym 2018/2019 było trzech finalistów Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego oraz jeden Wojewódzkiego Interdyscyplinarnego Konkursu Ekologiczno – Regionalnego, w roku szkolnym 2019/2020 – jeden laureat Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Matematyki oraz jeden Wojewódzkiego Tematycznego Konkursu Matematycznego „Matematyka moja pasja” (zdobywca Pucharu Łódzkiego Kuratora Oświaty za najlepszy wynik w województwie w tym konkursie), w roku szkolnym 2020/2021 - jeden finalista Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Matematyki oraz dwóch Wojewódzkiego Interdyscyplinarnego Konkursu Ekologiczno – Regionalnego.

W Gimnazjum im. Stanisława Małachowskiego w Moszczenicy w 2017 r. było dwóch finalistów odpowiednio Konkursu Kuratorskiego „Matematyka moja pasja” oraz Konkursu Ekologiczno – Regionalnego, w 2018 r. – jeden finalista oraz jeden laureat Konkursu Ekologiczno – Regionalnego, a w 2019 r.- dwóch finalistów odpowiednio Konkursu Ekologiczno – Regionalnego i Konkursu Kuratorskiego z Języka Angielskiego oraz jeden laureat Konkursu Ekologiczno – Regionalnego.

(akta kontroli str. 2182-2184)

1.13. W latach 2017 – 2021 (do dnia 23 września 2021 r.) do Rady Gminy Moszczenica i Urzędu Gminy nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania szkół, przedszkoli i placówek oświatowych.

(akta kontroli str. 368-369)

1.14. W okresie objętym kontrolą, na Gminę nie nałożono dodatkowych obowiązków w zakresie zadań oświatowych, na które nie zostały przekazane środki z budżetu państwa.

Wójt wyjaśnił, że na zwiększenie wydatków ponoszonych ze środków własnych Gminy na zadania oświatowe, wpływało m.in. realizowanie dodatkowych godzin zajęć języka niemieckiego w klasach IV-VI, zindywidualizowanych ścieżek kształcenia, zajęć z pomocy psychologiczno – pedagogicznej, dydaktyczno – wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych oraz ponoszenie kosztów zatrudnienia nauczycieli tzw. „nie tablicowych” (biblioteka, świetlica, pedagog szkolny, logopeda). Wójt wyjaśnił ponadto, że wpływ na zwiększenie wydatków własnych ma również sposób naliczania subwencji oświatowej. Na oddział liczący 23 dzieci, subwencja jest wyższa niż na oddział liczący 15 dzieci, podczas gdy taka sama jest liczba realizowanych godzin oraz koszty wynagrodzeń nauczycieli prowadzących zajęcia.

W latach 2017-2021 Gmina nie otrzymywała od administracji rządowej pomocy rzeczowej na funkcjonowanie szkół. W okresie tym, nie wystąpiły problemy przy realizacji zadań oświatowych (nie brakowało nauczycieli kierunkowych, pracowników obsługi oraz sal lekcyjnych).

(akta kontroli str. 2127-2136)

Gmina monitorowała problem wyłączenia cyfrowego uczniów w czasie nauki zdalnej spowodowanej COVID – 19. Dyrektorzy szkół oraz wychowawcy interweniowali w przypadkach długotrwałej nieobecności uczniów na zajęciach zdalnych. Dla uczniów, którzy mieli problemy z uczestnictwem w zajęciach w formie zdalnej, organizowano zajęcia na terenie szkół. Szkoły wypożyczały uczniom sprzęt informatyczny, ponadto uczniowie mieli podłączony Internet w domach.

Wójt wyjaśnił, że Gmina jest operatorem sieci telekomunikacyjnej wybudowanej w ramach projektu „E-Leader szansą na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gmin Moszczenica, Ujazd, Będków, Czarnocin” i udostępnia usługi darmowego dostępu do internetu od 2014 r., co miało szczególne znaczenie w okresie trwania nauki zdalnej.

W związku z pandemią COVID – 19, w Gminie nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli lub obniżania pensum godzin nauczycieli. W okresie od marca do czerwca 2020 r. zminimalizowano natomiast liczbę godzin nadwymiarowych, które dotyczyły zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych.

(akta kontroli str. 2127-2136)

1.15-16. W okresie objętym kontrolą wszystkie dzieci biorące udział w postępowaniu rekrutacyjnym zostały zakwalifikowane do oddziałów wychowania przedszkolnego w szkołach prowadzonych przez Gminę.

(akta kontroli str. 2182-2184)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wójt Gminy Moszczenica, w latach 2017 – 2020, wbrew obowiązkowi określone w art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, nie przedstawiał Radzie Gminy Moszczenica w terminie do dnia 31 października, informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy za poprzedni rok szkolny.

Wójt Gminy, uzasadniając przyczyny nieprzedstawiania ww. informacji, wyjaśnił, że w latach 2017 – 2020 na posiedzeniach komisji i sesjach Rady Gminy w czerwcu i wrześniu omawiane były sprawy związane z funkcjonowaniem szkół prowadzonych przez Gminę, remontami w placówkach oświatowych w okresie wakacji, ich przygotowaniem do kolejnego roku szkolnego, a także bezpieczeństwem w szkołach. Ponadto wszystkie placówki oświatowe składały do Rady Gminy informacje o działalności szkoły w danym roku szkolnym.

Zdaniem NIK powyższa argumentacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem obowiązek informacyjny określony w art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego ma charakter bezwzględny i nakłada na organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego obowiązek przedstawiania organowi stanowiącemu informacji o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny, niezależnie od tego, czy sprawy związane z oświatą były przedmiotem posiedzeń komisji i obrad na sesjach rady gminy, czy też placówki oświatowe we własnym zakresie składały temu organowi informacje o działalności szkoły w danym roku szkolnym.

(akta kontroli str. 356-362, 2175-2180)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina Moszczenica w okresie objętym kontrolą zapewniała warunki do realizacji zadań oświatowych. W prowadzonych szkołach nie brakowało nauczycieli, a uczniom zorganizowano dodatkowe zajęcia edukacyjne. Gmina zapewniła

dzieciom w wieku przedszkolnym możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego. Rzetelnie weryfikowano dane w SIO wprowadzone przez dyrektorów szkół i placówek oświatowych. W latach 2017 – 2020 Wójt Gminy nie przekazywał Radzie Gminy informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny.

OBSZAR

2. Finansowanie zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W uchwałach budżetowych na lata 2017 - 2021¹⁵ Gmina zaplanowała dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w kwotach odpowiednio: 11 461 tys. zł, 12 261,7 tys. zł, 12 265,9 tys. zł, 12 498,8 tys. zł i 12 611 tys. zł. Kwoty te były zgodne z kwotami wynikającymi z informacji ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przekazanymi Gminie w trybie art. 33 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁶. W trakcie roku budżetowego 2019 i 2020 minister właściwy do spraw finansów publicznych zwiększył Gminie część oświatową subwencji ogólnej o kwotę odpowiednio 330,1 tys. zł i 63,5 tys. zł, co było podstawą ujęcia tych kwot w uchwałach budżetowych na rok 2019 i 2020¹⁷.

(akta kontroli str. 370-705)

2.2. Dochody Gminy na zadania oświatowe w 2017 r. wyniosły 12 367 tys. zł, w 2018 r. – 12 986,2 tys. zł, w 2019 r. - 13 800,1 tys. zł, w 2020 r. – 13 902,2 tys. zł, a w 2021 r. (do 30 września) - 11 251 tys. zł. Największy udział w tych dochodach stanowiła część oświatowa subwencji ogólnej¹⁸, odpowiednio 93,5%, 94,7%, 91,7%, 90,9% i 95,1% oraz dotacje z budżetu państwa odpowiednio 6%, 5,2%, 4%, 4,5% i 4,1%. Udział dochodów na zadania oświatowe w dochodach ogółem Gminy, stanowił 24,54% w 2017 r., 24,01% w 2018 r., 21,92% w 2019 r., 19,84% w 2020 r. i 18,72% w 2021 r., a dochodów z tytułu subwencji (łącznie z rezerwą) na zadania oświatowe w dochodach ogółem odpowiednio 22,96%, 22,74%, 20,12%, 18,05% i 17,81%. Udział dochodów z tytułu dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe w dochodach ogółem stanowił w okresie objętym kontrolą odpowiednio: 1,5%, 1,25%, 0,9%, 0,9% i 0,77%. W latach 2019-2020 dochody Gminy na zadania oświatowe z innych źródeł wyniosły odpowiednio 569,1 tys. zł i 498,4 tys. zł i pochodziły z Europejskiego Funduszu Społecznego na dofinansowanie projektu współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020¹⁹ oraz z Łódzkiej Fundacji Rozwoju Regionalnego²⁰.

(akta kontroli str. 786, 1033-1112)

2.3. W latach 2017-2021 w Gminie wystąpiły dwa przypadki zwrotu części oświatowej subwencji ogólnej w związku z otrzymaniem jej w wysokości wyższej od należnej. Gmina dokonała zwrotu części oświatowej subwencji w łącznej wysokości 170 586 zł, z tego 101 803 zł za 2013 r. i 68 783 zł za 2015 r. Powyższe było

¹⁵ Uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na rok: 2017 - Nr XXXIII/249/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. i uchwała Nr XXXVIII/288/17 z dnia 30 maja 2017 r., 2018 – Nr XLVII/382/17 z dnia 29 grudnia 2017 r. i Nr L/413/18 z dnia 27 marca 2018 r., 2019 – Nr IV/25/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. i Nr VIII/82/19 z dnia 28 marca 2019 r., 2020 – Nr XX/172/19 z dnia 19 grudnia 2019 r. i XXIV/205/2020 z dnia 12 maja 2020 r., na 2021 r. - Nr XXXIV/296/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. i Nr XLI/339/2021 z 13 maja 2021 r.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 38 ze zm., zwanej dalej „ustawą o dochodach j.s.t”.

¹⁷ Uchwała Nr XVIII/150/19 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie zmian budżetu Gminy na 2019 r. i uchwała Nr XXXIII/289/2020 z dnia 3 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany budżetu Gminy na rok 2020.

¹⁸ Łącznie z rezerwą części oświatowej subwencji ogólnej, która wynosiła odpowiednio: 109,2 tys. zł, 36,5 tys. zł, 70,9 tys. zł, 86,7 tys. zł i 35 tys. zł.

¹⁹ Projekt pn. „Szkoły nowych horyzontów – rozwijanie indywidualnych predyspozycji uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Moszczenica”,

²⁰ Kwota 31,04 tys. zł na dofinansowanie zadania pn. „Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach jst poprzez budowę instalacji fotowoltaicznej – Szkoła Podstawowa w Jarostach”.

wynikiem kontroli przeprowadzonej przez Urząd Kontroli Skarbowej (w 2017 r.) i Izbę Administracji Skarbowej w Łodzi (w 2018 r.) w zakresie prawidłowości gromadzenia i przechowywania danych stanowiących podstawę naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej odpowiednio za 2013 r. i 2015 r.

W wypadku subwencji oświatowej za 2013 r., obowiązek jej zwrotu stanowił konsekwencję błędnych danych wykazanych w SIO (wg stanu na dzień 30 września 2012 r.) w odniesieniu do jednej szkoły podstawowej i jednego gimnazjum zawyżono liczbę uczniów przeliczeniowych o 19,7174, zaś część oświatową subwencji ogólnej na 2013 r. o 101 803 zł. Zwrotu powyższej kwoty dokonano niezwłocznie po otrzymaniu decyzji Ministra Rozwoju i Finansów²¹ w tej sprawie.

Z kolei, zawyżenie części oświatowej subwencji za 2015 r. o 68 783 zł było wynikiem błędnego wykazania w bazie SIO (na dzień 30 września 2014 r.) dwóch uczniów kwalifikujących się do wagi P6, a wykazanych w wadze P7. Zwrotu kwoty 68 783 zł Gmina dokonała przed wydaniem decyzji przez Ministra Rozwoju i Finansów.

(akta kontroli str. 706-780)

2.4. Wydatki Gminy na zadania oświatowe systematycznie rosły z poziomu 17 261,9 tys. zł w 2017 r., przez 19 065 tys. zł w 2018 r., 19 806 tys. zł w 2019 r. do poziomu 19 982,4 tys. zł w 2020 r. i 15 975,9 tys. zł w 2021 r. (do 30 września). Najwyższy udział w tych wydatkach miały wydatki z subwencji oświatowej²², tj. odpowiednio 67,02%, 64,5%, 63,96%, 63,3%, 67,01% i 65,03% oraz wydatki ze środków własnych Gminy, tj. odpowiednio 28,36%, 31,88%, 30,32%, 30,43%, i 29,58%. Udział wydatków z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe wynosił 4,37% w 2017 r., 3,56% w 2018 r., 2,85% w 2019 r., 3,16% w 2020 r. i 2,91% w 2021 r.

Najwyższą co do wysokości grupę wydatków wśród wydatków oświatowych stanowiły wydatki bieżące, które wynosiły 17 247,7 tys. zł w 2017 r. (99,9% wydatków oświatowych), 18 796,9 tys. zł w 2018 r. (98,5%), 19 724,8 tys. zł w 2019 r. (99,5%), 19 786,3 tys. zł w 2020 r. (99%) i 15 975,9 tys. zł w 2021 r. (100%).

Udział wydatków na zadania oświatowe w wydatkach ogółem Gminy systematycznie spadał z 36,41% w 2017 r., 30,08% w 2018 r., 29,01% w 2019 r., 29,18% w 2020 r. do poziomu 29,32% w 2021 r.²³, a udział wydatków inwestycyjnych na zadania oświatowe w wydatkach inwestycyjnych ogółem wahał się i wynosił odpowiednio 0,64%, 1,69%, 0,47%, 1,41% i 0%.

(akta kontroli str. 781-783)

2.4.1. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) Gmina otrzymała subwencję oświatową w łącznej kwocie 59 551,8 tys. zł, z tego 11 461 tys. zł w 2017 r., 12 261,7 tys. zł w 2018 r., 12 596 tys. zł w 2019 r., 12 562,3 tys. zł w 2020 r. i 10 670,8 tys. zł w 2021 r. Subwencja oświatowa została przez Gminę w 100% przeznaczona na zadania oświatowe.

W okresie objętym kontrolą, Gmina otrzymała środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 338,3 tys. zł, z tego 109,2 tys. zł w 2017 r., 36,5 tys. zł w 2018 r., 70,9 tys. zł w 2019 r., 86,7 tys. zł w 2020 r. i 35 tys. zł w 2021 r. (do 30 września). Środki te wykorzystane zostały w 100% na zadania oświatowe, w tym m.in. na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli z którymi rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela²⁴ lub przechodzących na emeryturę,

²¹ Decyzja nr ST4.4755.75.2017.2.TLE z dnia 27 kwietnia 2017 r.

²² Łącznie z rezerwą.

²³ Do 30 września.

²⁴ Dz. U z 2019 r., poz. 2215 ze zm.; dalej: Karta Nauczyciela

w wypadkach określonych w art. 88 ust. 1a ww. ustawy oraz wyposażenie szkół podstawowych w pomoce dydaktyczne.

(akta kontroli str. 530-572,540-635, 652-665, 689-705,786)

2.4.2. Gmina otrzymała dotacje z budżetu państwa na zadania oświatowe w wysokości 754 tys. zł w 2017 r., 678,4 tys. zł w 2018 r., 564,1 tys. zł w 2019 r., 630,6 tys. zł w 2020 r. i 465,2 tys. zł w 2021 r. (do 30 września). Dotacje te wykorzystane zostały głównie na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w kwotach odpowiednio 419,7 tys. zł, 408,3 tys. zł, 415,3 tys. zł, 425,6 tys. zł i 304,5 tys. zł, sfinansowanie kosztów zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych w kwotach odpowiednio 175,4 tys. zł, 137,4 tys. zł, 101,8 tys. zł, 119,6 tys. zł i 101 tys. zł oraz dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, tj. odpowiednio 112,5 tys. zł, 77,8 tys. zł, 47 tys. zł, 25,3 tys. zł i 7,9 tys. zł. W latach 2017 – 2020 dotacje na zadania oświatowe wykorzystane zostały w 100%, natomiast w 2021 r. (do dnia 30 września) - 88,9%.

Badanie czterech dotacji²⁵ na łączną kwotę 221,3 tys. zł wykazało, że dotacje te wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 784-785, 794-1032)

2.4.3. Gmina z tytułu pozostałych dotacji na zadania oświatowe otrzymała²⁶ 42,7 tys. zł w 2017 r., 9,7 tys. zł w 2018 r., 124,2 tys. zł w 2020 r. i 79,9 tys. zł w 2021 r.²⁷, natomiast z innych źródeł²⁸ w wysokości 708,9 tys. zł w 2019 r. i 358,6 tys. zł w 2020 r.

Analiza wydatków na łączną kwotę 1 191,6 tys. zł dotyczących realizacji:

- projektu „Szkoły nowych horyzontów – rozwijanie indywidualnych predyspozycji uczniów szkół podstawowych z terenu/gminy Moszczenica” (1 036,4 tys. zł), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020,
- zadania „Zwiększenie efektywności energetycznej na budynkach jst poprzez budowę instalacji fotowoltaicznej - Szkoła Podstawowa w Jarostach” (155,2 tys. zł²⁹)

wykazała, że powyższe środki wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str.793, 1033-1112)

2.4.4. W okresie objętym kontrolą, Gmina nie otrzymywała środków na realizację zadań oświatowych na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 2127-2136)

2.4.5. W okresie objętym kontrolą Gmina przeznaczyła na zadania oświatowe środki własne w wysokości 4 894,9 tys. zł w 2017 r., 6 078,8 tys. zł w 2018 r., 6 005,9 tys. zł w 2019 r., 6 080,2 tys. zł w 2020 r. i 4 724,9 tys. zł w 2021 r. (do

²⁵ Dotacje dotyczyły następujących zadań: Wyposażenia Gabinetu Profilaktyki Zdrowotnej na kwotę 4,4 tys. zł, rządowego programu „Aktywna Tablica” na kwotę 54,95 tys. zł, wyposażenia szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe na kwotę 101,80 tys. zł, wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na kwotę 60,12 tys. zł. Badaniem objęto wnioski o dotacje, umowy o udzielenie dotacji, rozliczenia końcowe wykorzystania dotacji.

²⁶ Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, dalej „WFOŚiGW”.

²⁷ Do 30 września.

²⁸ Kwota 1.036,42 tys. zł z Europejskiego Funduszu Społecznego (projekt „Szkoły nowych horyzontów – rozwijanie indywidualnych predyspozycji uczniów szkół podstawowych z terenu/gminy Moszczenica”) i kwota 31,04 tys. zł z Łódzkiej Fundacji Rozwoju Regionalnego, dalej „ŁFRR” (projekt „Zwiększenie efektywności energetycznej na budynkach jst poprzez budowę instalacji fotowoltaicznej - Szkoła Podstawowa w Jarostach”).

²⁹ Kwota 124,16 tys. zł z WFOŚiGW i 31,04 tys. zł z ŁFRR.

30 września). Gmina ze środków własnych sfinansowała zadania związane z dowozem uczniów, zapewnieniem kształcenia, wychowania i opieki uczniom, którzy kończą pięć lat lub mniej w roku bazowym w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach i innych formach wychowania przedszkolnego niezwiązanych z wychowaniem i kształceniem specjalnym, zajęciami rewalidacyjno – wychowawczymi oraz świadczenia na start dla nauczycieli stażystów. Ze środków własnych sfinansowano ponadto wydatki związane z bieżącym utrzymaniem szkół oraz wydatki majątkowe. W latach 2017 – 2021 (do końca września) Gmina nie dofinansowywała z dochodów własnych wynagrodzeń nauczycieli.

(akta kontroli str. 781, 2175-2180)

2.5. W okresie objętym kontrolą wydatki na wynagrodzenia nauczycieli wykazywały tendencję rosnącą i wynosiły 8 945,2 tys. zł w 2017 r., 9 535,8 tys. zł w 2018 r., 10 259,9 tys. zł w 2019 r. i 10 272,9 tys. zł w 2020 r. W 2021 r. (do 30 września) wyniosły one 8 122,3 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat w 2017 r. wynosiły: 34,8 tys. zł dla nauczyciela stażysty, 40,4 tys. zł dla nauczyciela kontraktowego, 50,8 tys. zł dla nauczyciela mianowanego i 73,1 tys. zł dla nauczyciela dyplomowanego. W 2018 r. wydatki te w przeliczeniu na etat wyniosły odpowiednio 72,6 tys. zł, 40,7 tys. zł, 57 tys. zł, 75,2 tys. zł, w 2019 r. odpowiednio 32,4 tys. zł, 49,3 tys. zł, 49,8 tys. zł i 79,5 tys. zł, a w 2020 r. odpowiednio: 46,9 tys. zł, 52,1 tys. zł, 58,7 tys. zł i 84,6 tys. zł. Do dnia 30 września 2021 r. wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat wyniosły 41,3 tys. zł w przypadku nauczyciela stażysty, 41,6 tys. zł - nauczyciela kontraktowego, 42,6 tys. zł - nauczyciela mianowanego i 68,9 tys. zł w przypadku nauczyciela dyplomowanego.

(akta kontroli str. 787)

2.6. W okresie objętym kontrolą, na doskonalenie zawodowe nauczycieli Gmina zaplanowała 68,5 tys. zł w 2017 r., 71,4 tys. zł w 2018 r., 60,8 tys. zł w 2019 r., 64,1 tys. zł w 2020 r. i 68,7 tys. zł w 2021 r. Powyższe środki zaplanowano w wysokości określonej w art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, tj. w latach 2017 – 2018 w wysokości 1%, a latach 2019 – 2021 - 0,8% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

(akta kontroli str. 370-389, 400-424, 470-520, 1113-1127)

2.7. W 2017 r. wydatki na wynagrodzenia, zatrudnionych w placówkach oświatowych, pracowników administracyjnych wyniosły 429,9 tys. zł, pracowników obsługi 1 758,4 tys. zł, a pracowników administracji zajmujących się oświatą zatrudnionych w Urzędzie Gminy 251,7 tys. zł. Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat wyniosły odpowiednio 39,4 tys. zł, 32,2 tys. zł i 62,9 tys. zł. W 2018 r. wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji i pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych wynosiły odpowiednio 446,2 tys. zł (wzrost o 3,7%) i 1 837,8 tys. zł (wzrost o 4,5%), a pracowników administracyjnych w Urzędzie 265,3 tys. zł (wzrost o 5,4%). W przeliczeniu na jeden etat wydatki te wyniosły odpowiednio 40,6 tys. zł, 32,9 tys. zł i 61,8 tys. zł. W 2019 r. wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych wyniosły odpowiednio 431,8 tys. zł i 1 906,3 tys. zł, a w przeliczeniu na jeden etat odpowiednio 38,1 tys. zł i 33,4 tys. zł. Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji zatrudnionych w Urzędzie wynosiły 322,2 tys. zł (74,2 tys. zł w przeliczeniu na jeden etat). W 2020 r. wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji i pracowników obsługi w placówkach oświatowych wyniosły odpowiednio 517,5 tys. zł (wzrosły o 19,8% w porównaniu do roku poprzedniego) i 2 153,1 tys. zł (wzrost odpowiednio o 12,9%), natomiast

pracowników administracji zatrudnionych w Urzędzie 375,7 tys. zł (wzrost o 16,6%). W przeliczeniu na jeden etat wydatki te wyniosły odpowiednio 48,5 tys. zł (więcej o 27,3% niż w 2019 r.), 47,6 tys. zł (wzrost o 42,6%) i 64,2 tys. zł (spadek o 13,5%). Do dnia 30 września 2021 r. na wynagrodzenia pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych wydatkowano 412,5 tys. zł, obsługi 1 729,5 tys. zł, a pracowników administracji zatrudnionych w Urzędzie 246,6 tys. zł. Wydatki w przeliczeniu na etat wyniosły w tym okresie odpowiednio 40,8 tys. zł, 40,9 tys. zł i 41,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 791-792)

2.8. W okresie objętym kontrolą, Gmina Moszczenica nie wspierała edukacji uczniów szczególnie uzdolnionych i nie planowała w budżetach szkół środków na stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie zaplanowano w budżetach szkół środków na stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe, z uwagi na wysokie koszty utrzymania oświaty w latach 2017 – 2021.

(akta kontroli str. 2127-2136, 2175-2180)

2.9. Średnie wydatki na kształcenie jednego ucznia w szkołach podstawowych w okresie objętym kontrolą wykazywały tendencję rosnącą i wynosiły 10,3 tys. zł w 2017 r., 10,7 tys. zł w 2018 r. (wzrost o 3,5%), 11,8 tys. zł w 2019 r. (wzrost o 10,5%) i 13,3 tys. zł w 2020 r. (wzrost o 13,1%). W 2021 r. (do dnia 30 września) średnie wydatki na kształcenie jednego ucznia wyniosły 10,9 tys. zł.

Średnie wydatki na kształcenie jednego ucznia w gimnazjach zwiększyły się z 11,6 tys. zł w 2017 r. do 14,2 tys. zł w 2018 r. (o 22,2%) i 15,6 tys. zł w 2019 r. (wzrost o 9,6%).

(akta kontroli str. 788)

2.10. Analiza danych wykazanych w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb – 28S za lata 2017 – 2020 oraz za okres od 1 stycznia do 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe wykazała, że kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 1499-1871)

2.11. W 2018 r., Gmina zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę kredytu długoterminowego z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetowego w łącznej wysokości 1 600 tys. zł. W ramach tej umowy kwota w wysokości 200 tys. zł przeznaczona została na rozbudowę i modernizację starej części Szkoły Podstawowej w Srocku, a pozostała część na budowę drogi w Kosowie. Termin spłaty kredytu określono w umowie na lata 2019-2028. Kredyt oprocentowany został według zmiennej stopy procentowej w wysokości wynoszącej w dniu zawarcia umowy³⁰ 2,29% w stosunku rocznym.

(akta kontroli str. 2127-2152)

2.12. Rada Gminy Moszczenica w drodze uchwały wydanej na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych³¹, ustaliła tryb udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych podmiotów oświatowych, dla których organem prowadzącym jest organ inny niż Gmina Moszczenica oraz tryb przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania³². W dniu 27 marca 2018 r. Rada Gminy Moszczenica na podstawie

³⁰ 13 listopada 2018 r.

³¹ Dz. U z 2020 r., poz. 2029 ze zm., dalej „ustawa o finansowaniu zadań oświatowych”.

³² Uchwała Nr L/417/18 Rady Gminy Moszczenica z dnia 27 marca 2018 r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z dnia 17 kwietnia 2018 r., poz. 2053), dalej „uchwała Nr L/417/18 Rady Gminy Moszczenica”. W 2017 r. obowiązywała uchwała Nr XII/99/15 Rady Gminy Moszczenica w sprawie trybu udzielania i rozliczenia dotacji dla

art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych wyraziła zgodę na udzielenie dotacji dla niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego w wysokości wyższej niż określona w art. 21 ust. 3 ww. ustawy³³ oraz na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 2 tej ustawy na udzielenie dotacji dla publicznych szkół, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, w wysokości wyższej niż określona w art. 25 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych³⁴.

W latach 2017 – 2019 Gmina przekazała dotacje dla siedmiu, a w latach 2020 – 2021 (do 30 września) dla sześciu niesamorządowych szkół, przedszkoli i placówek. W 2017 r. Gmina przekazała dotacje na łączną kwotę 2 398,7 tys. zł, z tego dla jednego publicznego gimnazjum w wysokości 346,5 tys. zł, jednej publicznej szkoły podstawowej - 698,8 tys. zł, czterech niesamorządowych przedszkoli - 1 200,6 tys. zł i jednego punktu przedszkolnego 152,8 tys. zł. W 2018 r. dotacja przekazana dla tych podmiotów wynosiła łącznie 3 081,1 tys. zł, tj. odpowiednio: 241,3 tys. zł, 802,6 tys. zł, 1 803,4 tys. zł i 233,7 tys. zł. W 2019 r. Gmina przekazała dla ww. jednostek dotacje w łącznej kwocie 2 753,7 tys. zł, tj. odpowiednio: 124,9 tys. zł, 892,9 tys. zł, 1.541,1 tys. zł i 194,8 tys. zł. W 2020 r. dotacje dla sześciu podmiotów wyniosły łącznie 3 177,3 tys. zł, z tego dla jednej szkoły podstawowej - 912,9 tys. zł, czterech przedszkoli – 2 002,3 tys. zł i jednego punktu przedszkolnego – 262,1 tys. zł. W 2021 r. (do 30 września) dotacje dla tych podmiotów wyniosły łącznie 2 526,3 tys. zł, tj. odpowiednio: 685,7 tys. zł, 1.606,3 tys. zł i 234,3 tys. zł

Dotacje udzielone zostały wszystkim szkołom i przedszkolom, dla których Gmina była organem rejestrującym.

Analiza pięciu dotacji³⁵ na łączną kwotę 3 951 436,95 zł wykazała, że dotacje w 2017 r. udzielone były zgodnie z uchwałą Rady Gminy Moszczenica Nr XII/99/15. Dotacje dla przedszkola niepublicznego w 2020 r. i punktu przedszkolnego w 2021 r. udzielane były zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych oraz postanowieniami uchwały Rady Gminy Moszczenica Nr L/418/18. Dotacje dla Gimnazjum Publicznego w 2018 r. oraz Publicznej Szkoły Podstawowej w Rękoraju w latach 2019-2021 udzielane były na podstawie uchwały Rady Gminy Moszczenica Nr L/419/18. Gmina, w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia 31 października 2021 r. przekazywała dla ww. szkoły dotację miesięczną w wysokości obliczonej na podstawie § 2 ww. uchwały pomimo tego, że obowiązywała ona jedynie w okresie od dnia 1 maja 2018 r. do 31 marca 2019 r. Powyższe zostało szczegółowo opisane w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”.

(akta kontroli str. 789-790, 1128-1489)

2.13. Gmina weryfikowała i zatwierdzała rozliczenie dotacji udzielonych niesamorządowym szkołom publicznym, przedszkolom niepublicznym i punktowi przedszkolnemu dla których była organem rejestrującym, w terminie określonym w uchwale Rady Gminy Moszczenica Nr L/417/18. W okresie objętym kontrolą pracownicy Urzędu Gminy przeprowadzili u beneficjentów dotacji dwie kontrole prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji przyznanej w 2018 r. W wyniku

szkół, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Moszczenica oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji (Dz. U. Województwa Łódzkiego z dnia 29 czerwca 2015 r., poz. 2596., dalej „uchwała Nr XII/99/15 Rady Gminy Moszczenica”).

³³ Uchwała Nr L/418/18, dalej „uchwała Nr L/418/18 Rady Gminy Moszczenica”.

³⁴ Uchwała Nr L/419/18 (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z dnia 17 kwietnia 2018 r., poz. 2055 ze zm.), dalej „uchwała Nr L/419/18 Rady Gminy Moszczenica”.

³⁵ Dla Przedszkola Niepublicznego „Promyk” w 2017 r. na kwotę 218.692,46 zł, Publicznego Gimnazjum w Rękoraju w 2018 r. na kwotę 241.308,84 zł, Szkoły Podstawowej w Rękoraju w latach 2019 – 2021 na kwotę 2.562.111,72 zł (do 31 października), Przedszkola Niepublicznego „Krasnal” w 2020 r. na 699.420,38 zł, Punktu Przedszkolnego „TIKUS” w 2021 r. na kwotę 234,28 zł.

kontroli stwierdzono, że dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, stwierdzone błędy w rozliczeniu zostały przez kontrolowanych skorygowane.

(akta kontroli str. 2079-2126)

2.14. W okresie objętym kontrolą, Gmina poniosła wydatki inwestycyjne w zakresie oświaty w łącznej wysokości 559,6 tys. zł, w tym: 14,2 tys. zł w 2017 r., 268,1 tys. zł w 2018 r., 81,3 tys. zł w 2019 r. i 196,1 tys. zł w 2020 r.

Wydatki te dotyczyły głównie:

- w 2017 r. – opracowania programu funkcjonalno użytkowego dla zadania pn. „Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Gazomi z salą gimnastyczną” na kwotę 6,2 tys. zł (wydatek pokryto ze środków własnych Gminy), opracowania dokumentacji projektowej przebudowy zjazdu z drogi krajowej 91 do działki położonej w Srocku na kwotę 8 tys. zł (środki własne),
- w 2018 r. – wykonania fundamentów i ścian fundamentowych oraz pełnienia funkcji inspektora nadzoru w ramach zadania „Kompleksowa modernizacja placówek oświatowych Gminy Moszczenica poprzez rozbudowę i modernizację starej części Szkoły Podstawowej w Srocku” w łącznej kwocie 208,7 tys. zł (środki własne – 8,7 tys. zł, kredyt – 200 tys. zł), przebudowy zjazdu z drogi krajowej 91 do działki położonej w Srocku w kwocie 37,9 tys. zł., zakupu traktorka do koszenia trawy i odśnieżania dla Szkoły Podstawowej w Babach w kwocie 12,5 tys. zł (środki własne – 5,2 tys. zł, środki Funduszu Sołeckiego – 7,3 tys. zł), budowy oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Rękoraju w kwocie 9 tys. zł (środki własne),
- w 2019 r. – modernizacji oświetlenia na ledowe i kompensacji sieci energetycznej na kwotę 81,3 tys. zł w ramach zadania „Obniżenie kosztów energii elektrycznej w Szkole Podstawowej w Jarostach” (środki własne),
- w 2020 r. – budowy instalacji fotowoltaicznej w Szkole Podstawowej w Jarostach na kwotę 155,2 tys. zł (dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), utwardzenia części działki przed budynkiem Szkoły Podstawowej w Rękoraju w kwocie 10,3 tys. zł (środki własne) oraz budowy oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Rękoraju na kwotę 30,6 tys. zł. (środki własne).

Odnosząc się do potrzeb inwestycyjnych Gminy Moszczenica, Wójt wyjaśnił, że Gmina planuje zrealizować zadanie pn. „Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Srocku poprzez budowę skrzydła oraz przebudowę istniejącego budynku”. Wskazał również na potrzebę budowy boiska do piłki nożnej przy Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Babach oraz rozbudowę parkingu przed tą szkołą.

(akta kontroli str. 2127-2172, 2195-2198)

2.15. W związku z likwidacją gimnazjów Gmina Moszczenica poniosła wydatki w łącznej wysokości 301,9 tys. zł. Dotyczyły one odpraw dla zwalnianych nauczycieli (243,1 tys. zł) oraz odpraw emerytalnych (58,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 2127-2136)

2.16. Majątek Gimnazjum w Moszczenicy po jego likwidacji został w całości przekazany Szkole Podstawowej im. św. Stanisława Kostki w Moszczenicy, a następnie rozdzielony zgodnie z zapotrzebowaniem szkołom podstawowym z terenu Gminy oraz instytucjom gminnym: Urzędowi Gminy, Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, Gminnemu Ośrodkowi Kultury i Sportu, Gminnemu Zespołowi Ochrony Zdrowia. W sierpniu 2021 r. Gmina rozpoczęła realizację zadania inwestycyjnego pn. „Zagospodarowanie budynku po byłym gimnazjum w Moszczenicy – zmiana przeznaczenia budynku”, polegającego na zmianie sposobu użytkowania ww. budynku na budynek biurowo – usługowo –

mieszkańciami – administracyjny. Umowa z wykonawcą zadania podpisana została w dniu 11 sierpnia 2021 r. Łączna kwota wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy wyniosła netto 2 381,7 tys. zł, a termin wykonania robót określono na dzień 31 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 2127-2136)

2.17. W związku z pandemią COVID-19, szkoły z terenu Gminy poniosły ze środków własnych wydatki w łącznej wysokości 17,6 tys. zł na zakup maseczek, rękawiczek, płynów do dezynfekcji, dozowników, urządzeń do dezynfekcji rąk oraz termometrów na podczerwień. Ponadto, w 2020 r. Gmina w ramach realizacji programu „Zdalna szkoła+” poniosła, jako wkład własny wydatki w kwocie 21,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 2127-2136)

2.18. W związku z pandemią COVID-19, w Gminie odnotowano zmniejszenie wydatków dotyczących przygotowania i dostarczania posiłków dla dzieci w szkołach w wysokości ok. 260 tys. zł oraz związanych z przewozem uczniów do szkół o ok. 117 tys. zł. Ponadto w związku z ww. pandemią, szkołom udzielona została pomoc publiczna w formie zwolnienia z opłacania należności z tytułu składek ZUS za miesiące: marzec, kwiecień i maj 2020 r. w łącznej wysokości 367,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 2127-2136)

2.19. Z uwagi na brak środków finansowych Gmina nie kontynuowała rozpoczętej w 2018 r. rozbudowy Szkoły Podstawowej w Srocku³⁶. W sierpniu 2021 r. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Srocku poprzez budowę skrzydła oraz przebudowę istniejącego budynku” w programie rządowym Polski Ład. Szacunkowa kwota realizacji tego zadania wskazana we wniosku o dofinansowanie wyniosła 5 000 tys. zł, w tym kwota wnioskowanych środków 4 250 tys. zł i udział własny Gminy 750 tys. zł. Ww. wniosek Gminy został pozytywnie rozpatrzony i w Aplikacji Polski Ład uzyskał status „Przyjęty”.

(akta kontroli str. 2127-2136, 2173-2174)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina w okresie od 1 kwietnia 2019 do 31 października 2021 r., przekazywała dla Szkoły Podstawowej w Rękoraju prowadzonej przez Stowarzyszenie Twórcza Inicjatywa Kulturalno – Oświatowa (TIKO), dotację miesięczną w wysokości obliczonej na podstawie § 2 uchwały Nr L/419/18 Rady Gminy Moszczenica z dnia 27 marca 2018 r. *w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla publicznych szkół, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego*, tj. dotację w wysokości stanowiącej iloczyn faktycznej liczby uczniów tej szkoły oraz kwoty 1 051,77 zł., w sytuacji gdy dotacja w zwiększonej wysokości, zgodnie z § 4 uchwały obowiązywała jedynie w okresie od dnia 1 maja 2018 r. do 31 marca 2019 r. W wyniku powyższego, dotacja została przekazana na rzecz szkoły w wysokości obliczonej z naruszeniem art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, tj.:³⁷

– w 2019 r.³⁸ 674 184,57 zł tj. w kwocie wyższej od należnej o 23 320,48 zł,

³⁶ W 2018 r. poniesiono na zdanie pn. „Kompleksowa modernizacja placówek oświatowych Gminy Moszczenica poprzez rozbudowę i modernizację starej części Szkoły Podstawowej w Srocku” wydatki w łącznej kwocie 208,7 tys. zł, z tego ze środków własnych 8,7 tys. zł.

³⁷ Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2018 r. z dnia 17 kwietnia 2018 r., poz. 2055, ze zm., zwana dalej „uchwałą Nr L/419/19”.

³⁸ Od 1 kwietnia 2019 r.

- w 2020 r. 912 936,36 zł tj. w kwocie niższej od należnej o 106 703,12 zł,
- w 2021 r. 756 222,63 zł tj. kwocie niższej od należnej o 216 121,93 zł.

Wójt Gminy wyjaśnił, że przyczyną zaistniałego stanu rzeczy były zmiany osobowe na stanowisku ds. oświaty, a co za tym idzie niedopatrzenie braku stosownej uchwały oraz rutyna, która wkraśla się w wykonywanie obowiązków.

(akta kontroli str. 1149-1150, 1334-1498, 2185-2189)

OCENA CZĄSTKOWA Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Gminy w zakresie finansowania zadań oświatowych.

IV. Wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o weryfikację rozliczeń dotacji udzielonych Publicznej Szkole Podstawowej w Rękoraju w latach 2019 – 2021, poprzez prawidłowe naliczenie, skorygowanie i przekazanie kwoty dotacji należnych Szkole w oparciu o art. 25 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 30 listopada 2021 r.

Kontroler
Stanisław Wlazło
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

.....
podpis